

▲ Krzemieniec, marzec 2001, fot. J. Miler

Jacek Miler

Muzeum Juliusza Słowackiego

Od wielu lat Towarzystwo Odrodzenia Kultury Polskiej w Krzemieńcu starało się o utworzenie Muzeum Juliusza Słowackiego w dawnym dworze rodziny Słowackich. Problem ten był poruszany w rozmowach między Ministerstwami Kultury i Sztuki Polski i Ukrainy jeszcze w 1996 r. W roku 1998 z funduszy Biura Pełnomocnika Rządu została opracowana wstępna dokumentacja planowanych prac remontowych budynku. Prace te zostały wykonane przez Instytut Konserwatorski we Lwowie („Ukrzahidprojektrestawracja”) we współpracy ze Stowarzyszeniem „Wspólnota Polska”.

Jednak dopiero na początku 1999 r., w ramach przygotowań do obchodów 190

rocznicy urodzin oraz 150 rocznicy śmierci Juliusza Słowackiego, przedstawiciele rządów Polski i Ukrainy podjęli wstępne ustalenia dotyczące remontu budynku i utworzenia w nim muzeum poety. Ze względu na to, iż w dworze miała siedzibę biblioteka miejska, głównym problemem, który wstrzymywał prace remontowe, było znale-

zienie dla niej nowej siedziby w centrum miasta. Problem ten został poruszony podczas rozmów premierów obu państw w Krakowie, w maju 1999 r. Kancelaria premiera Ukrainy przekazała władzom miejskim w Krzemieńcu środki na wykupienie i remont budynku należącego wcześniej do dawnej fabryki tekstyliów.

► Krzemieniec, marzec 2001, fot. J. Miler.

Dzięki temu 8 czerwca 1999 r. została podpisana umowa pomiędzy Pełnomocnikiem Ministra Kultury i Sztuki ds. Obchodów 150 Rocznicy Śmierci J. Słowackiego a Przewodniczącym Rejonowej Administracji Państwowej w Krzemieńcu. Umowę podpisali: ze strony polskiej – Jacek Kopciński, ze strony ukraińskiej – Wasyl Kraweć.

Wszystkie prace związane z remontem dworku i przygotowaniem przyszłej ekspozycji muzealnej prowadzone są na podstawie ustaleń Polsko-Ukraińskiej komisji ds. utworzenia Muzeum Juliusza Słowackiego w Krzemieńcu. Protokoły posiedzeń komisji przewidują, iż prace będzie prowadzić firma polska. Natomiast strona ukraińska zobowiązała się m.in. do zwolnienia od cła i podatku materiałów niezbędnych do ich wykonania oraz do nadania przyszłemu muzeum statutu jednostki niezależnej od Muzeum Krajoznawczego w Krzemieńcu.

W 1999 r. nie udało się rozpocząć prac remontowych i konserwatorskich dworku. W ramach obchodów roku jubileuszowego Muzeum Literatury im. A. Mickiewicza w Warszawie przygotowano specjalną ekspozycję czasową w Muzeum Krajoznawczym w Krzemieńcu, której otwarcia 3 września dokonali: Sławomir Ratajski, wiceminister kultury i sztuki Rzeczypospolitej Polskiej oraz Dmytro Ostapenko, minister kultury i sztuki Ukrainy. Ponadto 25 października została odsłonięta tablica pamiątkowa, która została umieszczona na elewacji frontowej dworku.

W połowie 1999 r. biblioteka miejska została przeniesiona do nowej siedziby, tak więc dopiero wtedy było możliwe przystąpienie do częściowego odbicia tynków i wykonanie fachowych badań stanu zachowania budynku.

Jesienią 1999 r. polscy specjaliści wykonali wszystkie niezbędne opracowania i ekspertyzy. W pierwszej połowie 2000 r. Pracownicy Konserwacji Zabytków „Zamek” w Warszawie opracowały projekt techniczny (budowlany) dworku i kosztorys inwestorski. W wyniku przetargu ogłoszonego przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, został wyłoniony wykonawca prac remontowych: przedsiębiorstwo Energopol-Trade. Umowa z wykonawcą prac została

podpisana 4 grudnia 2000 r. Zgodnie z jej treścią, prace remontowe i konserwatorskie mają być zakończone do 20 października 2001 r. Ponadto na podstawie odrębnej umowy zawartej pomiędzy Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego a Stowarzyszeniem „Wspólnota Polska”, Stowarzyszenie sprawuje nadzór inwestorski.

▲ 2

▲ Wnętrze domu podczas prac remontowo-konserwatorskich, marzec 2001, fot. J. Miller

Równoległe z pracami remontowymi i konserwatorskimi trwają prace przygotowawcze związane z ekspozycją przyszłego muzeum. Pani Jolanta Freyberg-Pol, kustosz w Muzeum Literatury im. A. Mickiewicza w Warszawie, we współpracy z panią Tamarą Sienią z Muzeum Krajoznawczego w Krzemieńcu, przygotowała projekt przyszłej ekspozycji muzealnej. Projekt ten realizowany jest od połowy 2000 r. przez Stowarzyszenie Pisarzy Polskich i Muzeum Literatury w Warszawie.

Dworek o powierzchni zabudowy 257 m² i o kubaturze ok. 1536 m³, położony jest na niewielkiej działce o powierzchni 0,13 ha, przy ul. Słowackiego 16, w pobliżu dawnego Liceum Krzemienieckiego. Po wykonaniu wszystkich prac remontowych i konserwatorskich przewidzianych w projekcie, siedem pokoi znajdujących się na parterze przeznaczono w całości na ekspozycję muzealną. W piwnicy, zgodnie z projektem koncepcyjnym, znajdzie się miejsce na szatnię, toalety i pomieszczenie magazynowe. Ponadto na strychu zaplanowano dwa pokoje przeznaczone do pracy naukowej.

Przypis:

Obecnie w skład komisji ze strony polskiej wchodzi: prof. Ryszard Brykowski z Instytutu Sztuki PAN, członek Zarządu Krajowego Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”; Jolanta Freyberg-Pol, kustosz w Muzeum Literatury im. A. Mickiewicza w Warszawie; Jacek Miler, p.o. z-cy dyrektora Biura Pełnomocnika Rządu, Pełnomocnik Ministra ds. Utworzenia Muzeum Juliusza Słowackiego oraz Michał Michalski z Biura Pełnomocnika Rządu.

Ilustracje:

1, 2, 3 – Niektóre z eksponatów przyszłego muzeum poety (fot. Muzeum Literatury)

▲ 3